ความครบถ้วนและความสอดคล้องตรงกันของใบสรุปการจำหน่ายผู้ป่วยและการลงสาเหตุการตาย ในหนังสือรับรองการตายของผู้ที่เข้าพักรักษาในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี 2546

นางสิรินทรา ฟูตระกูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเวชศาสตร์ชุมชน ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2546 ISBN 974-17-4874-4 ลิชสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE COMPLETENESS AND CONSISTENCY OF DISCHARGE SUMMARY AND THE CAUSE OF DEATH REPORT IN ADMISSION PATIENTS, KING CHULALONGKORN MEMORIAL HOSPITAL, 2003

Mrs.Sirintra Futrakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Community Medicine

Department of Preventive and Social Medicine

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4874-4

หวขอวทยานพนธ์	ความครบถวนและความสอดคลองตรงกนของเบลรุบการจาหนายผู
	ป่วยและการลงสาเหตุการตายในหนังสือรับรองการตายของผู้ที่เข้าพัก
	รักษาในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี2546
โดย	นางสิรินทรา ฟูตระกูล
สาขาวิชา	เวชศาสตร์ชุมชน
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์พรณรงค์ โชติวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	แพทย์หญิง จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ
	แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
	คณบดีคณะแพทยศาสตร์ (ศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล)
คณะกรรมการสอบวิทเ	
	(ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร)
	อาจารย์ที่ปรึกษา (ผู้ช่ว ~~ยศาสตร~~ าจารย์นายแพทย์พรณรงค์ โชติวรรณ)
	(แพทย์หญิงจันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ)
	วา ไการ กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์วรรษา เปาอินทร์)

สิรินทรา ฟูตระกูล: ความครบถ้วนและความสอดคล้องตรงกันของใบสรุปการจำหน่ายผู้ป่วยและการ ลงสาเหตุการตายในหนังสือรับรองการตายของผู้ที่เข้าพักรักษาในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี2546 (THE COMPLETENESS AND CONSISTENCY OF DISCHARGE SUMMARY AND THE CAUSE OF DEATH REPORT IN ADMISSION PATIENTS, KING CHULALONGKORN MEMORIAL HOSPITAL,2003) อ. ที่ปรึกษา: ผศ.นพ.พรณรงค์ โชติวรรณ อ.ที่ปรึกษาร่วม: แพทย์หญิงจันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ, 77 หน้า. ISBN 974-17-4874-4

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาย้อนหลังเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความครบถ้วนสอดคล้อง ตรงกันของการสรุปการจำหน่ายผู้ป่วยกับหนังสือรับรองการตายของผู้ที่เข้าพักรักษาและเสียชีวิตในโรงพยาบาล จุฬาลงกรณ์ปี พ.ศ.2546 โดยใช้ข้อมูลจากการสรุปการจำหน่ายผู้ป่วยและหนังสือรับรองการตายของผู้ที่เข้าพักรักษาและเสียชีวิตในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ปี พ.ศ.2546 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลจำนวน 1,589 ราย เก็บข้อมูลระหว่าง 1 ตุลาคม 2545 – 30 กันยายน 2546

ผลการศึกษาพบว่า ในทะเบียนมีผู้เสียชีวิต จำนวน 1,589 คน เป็นเพศชาย 868 คน ร้อยละ 54.6 เพศ หญิง 721 คน ร้อยละ 45.4 อายุเฉลี่ย 52.08 ปี (SD=22.14) การลงสาเหตุการตายในหนังสือรับรองการตายของ แพทย์ พบว่าแพทย์เลือกโรคในบรรทัดสุดท้ายมาเป็นสาเหตุการตาย ซึ่งถือว่าถูกต้องร้อยละ 66.70 และไม่ ถูกต้องเนื่องจากแพทย์ไม่เลือกโรคในบรรทัดสุดท้ายมาเป็นสาเหตุการตายในมรณบัตร ร้อยละ 33.30 การ ตรวจสอบสาเหตุการตายในหนังสือรับรองการตาย เปรียบเทียบกับการสรุปการจำหน่ายผู้ป่วยพบว่าเจ้าหน้าที่ สถิติ มีการให้รหัส ICD-10 ตรงกับสาเหตุการตายในหนังสือรับรองการตาย ร้อยละ 60.45 ไม่ตรงกัน ร้อยละ 39.55 การเลือกสาเหตุการตายของเจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฏร์ จะลงตามช่องที่ให้แพทย์ระบุสาเหตุการตายใน มรณบัตร พบว่า เจ้าหน้าที่ทะเบียนราษฏร์จะเลือกสาเหตุการตายตรงกับช่องให้ระบุสาเหตุการตายในมรณบัตร ของหนังสือรับรองการตายแบบใหม่ ซึ่งถือว่าถูกต้อง ร้อยละ 68.52 และไม่ตรงกับช่องให้ระบุสาเหตุการตายใน มรณบัตรของหนังสือรับรองการตายแบบใหม่ ซึ่งถือว่าไม่ถูกต้อง คือ เลือกจากข้อใดข้อหนึ่งที่ระบุไว้ในหนังสือ รับรองการตาย ร้อยละ 31.48

ผลการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นแนวทางและข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความ
ครบถ้วนสอดคล้องของการสรุปการจำหน่ายผู้ป่วยและการลงสาเหตุการตายในหนังสือรับรองการตายใน
โรงพยาบาลอื่นๆเพื่อพัฒนาปรับปรุงการลงเวชระเบียนต่างๆและเพื่อให้แพทย์ได้เห็นถึงความสำคัญของการสรุป
ใบจำหน่ายผู้ป่วยรวมถึงการลงสาเหตุการตายในหนังสือรับรองการตายตามเกณฑ์การลงสาเหตุการตาย เพื่อให้
ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ต่อไป

ภาควิชา เวชศาสตร์ป้องกันและสังคม สาขาวิชา เวชศาสตร์ชุมชน ปีการศึกษา 2546 ลายมือชื่อนิสิต มีวันทาง นุการกุป ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4575263730 : MAJOR COMMUNITY MEDICINE

KEY WORD: COMPLETENESS/ CONSISTENCY/ CAUSE OF DEATH/ DISCHARGE SUMMARY

SIRINTRA FUTRAKUL: THE COMPLETENESS AND CONSISTENCY OF DISCHARGE SUMMARY

AND THE CAUSE OF DEATH REPORT IN ADMISSION PATIENTS, KING CHULALONGKORN

MEMORIAL HOSPITAL, 2003: THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF.PORNNARONG CHOTIWAN.

THESIS COADVISOR: DR.CHANPEN CHOPRAPAWON.,77pp.ISBN 974-17-4874-4

The purposes of descriptive study was to study of the completeness and consistency of discharge

summary and the caused of death report in admission patients in King Chulalongkom memorial hospital.

Cases were 1,589 gied patients. The study was conducted during October 2002 to September 2003.

The author could obtain data from 1,589 cases. Cases were 868 male (54.6%) and 721 female

(45.4%). Their average age at death were 52.08 years. The cause of death in medical death certificate,

doctors recorded the cause of death were correctly 66.70 % and 33.30 % incorrectly. Comparison with

medical death certificate and summary discharge, the recorder recorded the cause of death in summery

disease were correctly 60.45% % and 39.55 % incorrectly. Comparison with medical death certificate and

death certificate were correctly 68.52 % and 31.48 %.

The result from this research can be applied to database structure in term of relation information

base with other hospitals for improve and development all reports for doctor that can use this report for details

of discharge summary and for correctness death report from rule of caused of death for deep and more

analysis and effectiveness details.

Department Preventive and Social Medicine

Field of study of Community Medicine

Academic year 2003

Student's signature.....

Advisor's signature.

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
ศาสตราจารย์นายแพทย์ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร ประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
นายแพทย์พรณรงค์ โชติวรรณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แพทย์หญิงจันทร์เพ็ญ สูประภาวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์นายแพทย์วรรษา เปาอินทร์ กรรมการ
ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือชี้แนะข้อบกพร่องและข้อคิดเห็นต่างๆด้วยความเอาใจใส่และให้
กำลังใจด้วยดีตลอดมา ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล คณบดีคณะ แพทยศาสตร์และผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลและเอาใจ ใส่ให้กำลังใจ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้วิชาความรู้ ตลอดจนคำแนะนำในการทำ
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้

ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์นายแพทย์เกรียง ตั้งสง่า ในการให้คำปรึกษาและ อนุมัติในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายเวชระเบียนและสถิติ ฝ่ายการพยาบาล เจ้าหน้าที่ ห้องเก็บศพ ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณคุณชูจิตร นาชีวะ เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ที่ช่วยให้รหัสโรค ICD 10

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและลังคม ที่ช่วยอำนวยความ สะดวกในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์และให้กำลังใจ

ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ให้กำลังใจและเอาใจใส่ด้วยดี เสมอมา

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดา ที่ให้การอบรมสั่งสอน เลี้ยงดู ให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัย รวมทั้งทุกคนในครอบครัวที่ให้กำลังใจตลอดมา

สารบัญ

Я	น้า
บทคัดย่อภาษาไทย	7
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	. ୩
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	. ช
สารบัญตาราง	ผ
สารบัญแผนภูมิ	ល្ង
บทที่	
1.บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	. 3
สมมุติฐานของการวิจัย	. 3
ข้อจำกัดของการวิจัย	Ą
กรอบแนวคิดในการวิจัย	. 5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	. 6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2.เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เวชระเบียน	8
ลักษณะข้อมูลที่ดี	9
การกำหนดมาตรฐานเวชระเบียน	10
ความหมายของการตาย	13
ความแตกต่างกันของสาเหตุการตายและรูปแบบการตาย	16
การเขียนหนังสือรับรองการตาย	
การเลือกสาเหตุการตาย	22
บัญชีจำแนกโรคสาเหตุการตายระหว่างประเทศ	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3.วิธีดำเนินการวิจัย		
ประชากร	40	
ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	41	
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41	
การวิเคราะห์ข้อมูล	41	
4.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		
ส่วนที่ 1 ข้อมูลการตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้อง	42	
ส่วนที่ 2 ข้อมูลการวินิจฉัยโรค	49	
ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้เสียชีวิต	52	
5.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ		
สรุปผลการวิจัย	59	
อภิปรายผลการวิจัย	60	
ข้อเสนอแนะ	61	
รายการอ้างอิง		
ภาคผนวก	67	
แบบบันทึกที่ใช้ในการวิจัย	68	
ตัวอย่างหนังสือรับรองการตายแบบเก่า	74	
ตัวอย่างหนังสือรับรองการตายแบบใหม่		
ตัวอย่างใบมรณบัตร		
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์		

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	หนังสือรับรองการตายจำแนกตามแบบฟอร์มเก่าและใหม่	43
4.2	ความถูกต้องของการบันทึกโรคที่เป็นสาเหตุการตายในหนังสือรับรอง	
	การตายแบบเก่า	43
4.3	ความถูกต้องของการบันทึกโรคที่เป็นสาเหตุการตายในหนังสือรับรอง	
	การตายแบบใหม่	44
4.4	การลงความเห็นของเจ้าหน้าที่ในการให้รหัสการสรุปการจำหน่ายผู้ป่วย	
	กับหนังสือรับรองการตาย(ทร.4/1)ของผู้เสียชีวิตที่เข้ารับการรักษาใน	
	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2546	45
4.5	การระบุสาเหตุการตายในมรณบัตรโดยเลือกจากหนังสือรับรองการตาย	
	แบบเก่า จำแนกเป็นรายข้อ	47
4.6	การระบุสาเหตุการตายในมรณบัตรโดยเลือกจากหนังสือรับรองการ	
	ตาย	48
4.7	การตรวจสอบความถูกต้องของการลงสาเหตุการตายจำแนกตามแผนก	
	ที่ผู้ป่วยรับการรักษา	48
4.8	จำนวนและร้อยละของการลงโรคที่เป็นสาเหตุการตายของผู้เสียชีวิตที่	
	เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2546 ในการสรุป	
	การจำหน่ายผู้ป่วย,หนังสือรับรองการตายฺ(ทร.4/1) และมรณบัตร	50
4.9	จำนวนและร้อยละของของผู้เสียชีวิตที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล	
	จุฬาลงกรณ์ปี พ.ศ. 2546 จำแนกตามกลุ่มอายุ และเพศ	52
4.10	จำนวนและร้อยละของผู้เสียชีวิตที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล	
	จุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2546 จำแนกตามอาชีพ	53
4.11	จำนวน,ร้อยละและอัตราตายของผู้เสียชีวิตที่เข้ารับการรักษาใน	
	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2546 จำแนกตามแผนกที่เข้ารับการ	
	รักษา	54
4.12	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้เสียชีวิตที่เข้ารับการรักษาใน	
	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2546 จำแนกตามช่วงเวลาและ	
	จำนวนวันที่นอนโรงพยาบาล	55

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	5
2.1	กลุ่มบัญชีจำแนกโรคและบัญชีจำแนกอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ	
	สาธารณสุข	30
4.1	ความครบถ้วนของการสรุปการจำหน่ายผู้ป่วย หนังสือรับรองการ	
	ตายและมรณบัตร	43
4.2	อัตราตายต่อพันของผู้เสียชีวิตที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล	
	จุฬาลงกรณ์ ปี พ.ศ. 2546 จำแนกตามรายเดือน	56